

Con voi

M. Slawomir (Ba Lan)

LÊ BÁ THỰ dịch

Thì ra ông giám đốc vườn bách thú là kẻ hám danh! Ông coi thú vật là nấc thang thăng quan tiến chức. Ông cũng chẳng đoái hoài gì tới nhiệm vụ của cơ quan mình là giáo dục thế hệ trẻ. Hươu cao cổ trong vườn của ông cổ ngắn cùn, chồn thậm chí chẳng có hang, lũ cu li đứng đưng với mọi thứ, thẳng hoặc mới cất tiếng, chừng như miễn cưỡng. Những khiếm khuyết này nhẽ ra không đáng có, nhất là hàng ngày có nhiều đoàn học sinh đến tham quan vườn bách thú.

Đây là một vườn bách thú tinh lẻ, còn thiếu một số loài thú cơ bản, trong đó có voi. Không có voi người ta đành nuôi tạm ba ngàn con thỏ nhà để thay thế. Tuy nhiên, do đất nước ngày càng phát triển - người ta đã bỏ sung dân, theo kế hoạch, những thứ còn thiếu. Thế rồi đến lượt bỏ sung voi. Vào dịp Quốc khánh, vườn bách thú nhận được thông báo, việc phân phối voi đã giải quyết xong. Nhân viên vườn bách thú, những người hết mực tận tụy với công việc, vui như mở cờ trong bụng. Cho nên họ càng lấy làm lạ khi hay tin, ông giám đốc đã gửi công văn về thủ đô tự nguyện không nhận suất voi được phân phối, đồng thời ông đệ trình kế hoạch kiếm voi bằng phương pháp kinh tế.

“Tôi và toàn thể cán bộ công nhân viên, - ông viết, - hiểu rằng, voi là một gánh rất nặng đè lên vai công nhân mỏ và công nhân luyện kim nước ta. Với lòng mong muốn giảm giá thành sản xuất, tôi đề nghị cho thay con voi đã nêu trong công văn này bằng một con voi tự có. Chúng tôi có thể chế tạo một con voi đúng kích cỡ bằng cao su, bơm không khí vào rồi đặt nó vào chuồng. Con voi này sẽ được sơn, vẽ rất cẩn thận để nó không khác gì voi thật, cho dù quan sát gần. Ta cần nhớ rằng, voi là loài thú nặng nề, cho nên nó không hề nhảy, không hề chạy, không hề đầm mình. Trong chuồng chúng tôi sẽ cho treo một tấm biển giải thích, đây là một loài voi cực nặng. Khoản tiền tiết kiệm được do thực hiện biện pháp nói trên chúng tôi xin chuyển khoản để chế tạo một máy bay phản lực, hoặc tu sửa các di tích nhà thờ. Tôi xin lưu ý, sáng kiến cũng như dự án đã được soạn thảo này là một sự đóng góp khiêm tốn của tôi vào công cuộc lao động và đấu tranh chung. Kính thư.” - và chữ ký.

Rõ ràng là bức công văn đã tới tay một quan chức thờ ơ và quan liêu trong công việc của mình, không đi vào thực chất của vấn đề, chỉ nghĩ đơn thuần tới việc hạ giá thành sản xuất - ông ta đã chấp thuận kế hoạch. Nhận được lời phúc đáp thuận lợi, ông giám đốc vườn bách thú bèn cho làm một cái vỏ rất to bằng cao su, sau đó bơm đầy không khí. Hai nhân viên văn thư được phân công làm nhiệm vụ bơm không khí vào vỏ từ hai đầu đối diện nhau. Để giữ bí mật tuyệt đối, công việc phải được hoàn tất trong vòng một đêm. Dân thị xã họ đã hay tin, voi đang trên đường về, cho nên họ nôn nóng được đến xem. Thêm nữa, ông giám đốc bắt phải khăn trương, vì ông định mình sẽ có thưởng, khi sáng kiến của ông thành công.

Họ đóng kín cửa ngôi nhà tạm, trong đó có dụng cụ cầm tay, rồi bắt đầu bơm. Tuy nhiên, sau hai giờ làm việc cật lực họ nhận ra rằng, cái vỏ màu xám chỉ phình lên phía trên nền nhà được một chút, tạo thành một cái hình củ khoai đại cỡ, bèn bệt, nom chẳng thấy có nét gì giống voi cả. Đêm đã về khuya, tiếng người im bật, từ phía vườn bách thú chỉ nghe thấy tiếng tru của chó sói. Hai nhân viên văn thư mệt nhọc, dùng tay nghỉ chốc lát, nhưng vẫn phải canh chừng để không khí đã bơm

không bị xì ra. Họ là hai nhân viên luống tuổi, vốn không quen làm những công việc như thế này.

Cứ cung cách này thì dễ chừng đến sáng mai bọn mình mới xong việc - một trong hai nhân viên nói. - Lúc về nhà biết ăn nói với bà xã thế nào đây? Bà ấy đâu có chịu tin, nếu mình phân bua, suốt đêm qua anh phải bơm voi.

- Đúng, - nhân viên thứ hai tán đồng. - Máy khi người ta lại bơm voi. Tất cả chỉ tại ông giám đốc quá tả của nhà mình.

Bơm tiếp được độ nửa giờ thì họ mệt lử. Thân voi đã phình ra, nhưng còn lâu hình dáng của nó mới hiện rõ.

- Ì ạch lắm, - nhân viên thứ nhất nói.

- Đúng thế, - nhân viên thứ hai công nhận. - Thật là gay go. Thôi, nghỉ tay một lát đã. Đang giải lao, một nhân viên bỗng phát hiện có cái vòi ga trời ra ngoài tường. Anh ta chợt nghĩ, liệu có thể bơm ga cho voi căng ra, thay vì bơm không khí. Nhân viên này thổ lộ ý định của mình với anh bạn.

Họ quyết định làm thử. Họ cắm vòi ga vào voi, và cả hai mừng rỡ khi chỉ sau chốc lát giữa căn lều đã thấy hiện ra một con voi, cao ngất ngều đến tận sát nóc. Nom y hệt voi thật. Vai nó lừng lững, chân to như cột nhà, tai cực bự và cái vòi dính chặt. Ông giám đốc vườn bách thú, một con người không chịu tính hết mọi nhẽ, chỉ loay hoay với tham vọng có một con voi thật nổi trội trong vườn - đã tìm mọi cách để làm cho kỳ được một mô hình cực lớn.

- Tuyệt, - anh nhân viên đã nảy ra ý định bơm ga tuyên bố. - Chúng mình có thể về nhà được rồi.

Sáng sớm hôm sau người ta chuyển voi ra khu chuồng rào đã chuẩn bị sẵn ở trung tâm của vườn, gần chuồng khỉ. Có những tảng đá tự nhiên làm nền, nên nom con voi rất dữ tợn. Đằng trước nó người ta đặt tấm biển: “Loài voi cực nặng - nói chung nó không đi lại”. Hôm đó, các em học sinh một trường ở thị xã, do một giáo viên hướng dẫn, là những người thuộc diện những vị khách đầu tiên đến xem voi. Thầy giáo muốn dạy các em bài học về voi bằng phương pháp trực quan. Thầy tập trung cả lớp trước con voi và bắt đầu giảng bài:

- Voi là loài ăn thực vật. Nó dùng vòi nhổ các cây nhỏ và non, rồi ăn hết lá.

Toán học trò đang đứng xem voi hết sức ngạc nhiên. Các em đợi để được thấy voi nhổ một cây con nào đó, nhưng con voi chỉ đứng tại chỗ ở bên trong hàng rào, nó không hề nhúc nhích.

- Voi thuộc dòng giống mamút nay đã tuyệt chủng. Cho nên không có gì lạ khi nó là loài vật to nhất sống trên đất liền.

Mấy học trò chăm học ghi ghi, chép chép.

- ... Chỉ có cá voi là to hơn voi, nhưng loài cá này sống dưới biển. Cho nên ta có thể mạnh dạn nói rằng, voi là chúa sơn lâm.

Một làn gió nhẹ thổi qua vườn.

- ... Trọng lượng của một con voi lớn dao động trong khoảng bốn đến sáu ngàn ki-lô-gam.

Đúng lúc này con voi rung mình rồi bay lên không trung. Nó tròn trĩnh bên trên mặt đất một lát, sau đó con voi được gió nâng lao vút lên cao, phơi bày toàn bộ thân xác to kềnh của mình trên nền

trời xanh. Nó vẫn còn bay lên cao một lúc nữa, chia về phía người xem ở bên dưới bốn cái hình tròn của hai đôi bàn chân sắp đều nhau, cái bụng to đùng và đầu mút của chiếc vòi. Tiếp đó, gió đẩy voi trôi ngang bên trên vườn, rồi nó mất hút ở trên cao, đằng sau mấy ngọn cây. Lũ khỉ ngơ ngác nhìn lên trời.

Người ta đã tìm thấy con voi ở khu vườn thực vật gần đó, nơi nó rơi xuống, bị vỡ toác do vương gai xương rồng.

Còn toán học trò có mặt trong vườn bách thú bữa đó, bỗng dưng bỏ học, sinh hư. Hình như chúng còn uống rượu, đập phá cửa kính. Chung cục, chúng chẳng tin là có voi.